31974L0148

28.3.1974 URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI L 84/3

DIREKTIVA SVETA

z dne 4. marca 1974

o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z utežmi od 1 mg do 50 kg nad srednjo točnostjo

(74/148/EGS)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 100 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora,

ker so izdelava in postopki za nadzor uteži nad srednjo točnostjo urejeni s prisilnimi predpisi, ki se med državami članicami razlikujejo in tako ovirajo trgovino s temi utežmi; ker se morajo zato ti predpisi približati;

ker je bil z Direktivo Sveta z dne 26. julija 1971 ([1]) o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s skupnimi določbami za merilne instrumente in metodami meroslovne kontrole določen postopek EGS-homologacije in postopek prve overitve EGS; ker morajo biti po tej direktivi določene tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati uteži nad srednjo točnostjo, da bi jih lahko po overitvi in potem, ko so nanje namestili oznake prve overitve EGS, prosto tržili in uporabljali;

ker je treba upoštevati osnutek mednarodnega priporočila „valeur conventionnelle du résultat des pesées dans l'air" Mednarodne organizacije za zakonsko meroslovje iz maja 1973 glede pojma konvencionalne mase,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Ta direktiva ureja uteži nad srednjo točnostjo, katerih nazivna vrednost je večja ali enaka 1 mg ter manjša ali enaka 50 kg.

Ta direktiva ne ureja karatnih uteži za metrski karat ali posebnih uteži, ki jih urejajo druge direktive.

Člen 2

Uteži, ki lahko dobijo oznake in znake EGS, so naštete v prilogi. Te uteži niso predmet EGS-homologacije, mora pa biti opravljena prva overitev EGS.

Člen 3

Nobena država članica ne sme preprečiti, prepovedati ali omejiti dajanja na trg oziroma začetka uporabe uteži iz člena 1, ki nosijo oznako prve overitve EGS.

Člen 4

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, v osemnajstih mesecih od notifikacije te direktive. O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 5

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 4. marca 1974

Za Svet

Predsednik

W. SCHEEL

([1]) UL L 202, 26.7.1971, str. 1.

PRILOGA

1. **Opredelitve**

1.1 Utež

Materializirana mera mase, katere konstrukcijske in meroslovne značilnosti so opredeljene z obliko, velikostjo, materialom, obdelavo, nazivno vrednostjo in največjim dopustnim pogreškom.

1.2 Garniture uteži

Niz uteži, ki so po navadi v zaboju v taki kombinaciji, da omogočajo tehtanje bremen od najmanjše nazivne mase uteži do vsote mas vseh uteži v garnituri, v zaporedju, katerega enota je najmanjša nazivna masa uteži v garnituri.

Zaporedje uteži v garnituri je po navadi naslednje:

$(1; 1; 2; 5) \times 10^n$ kg
$(1; 1; 1; 2; 5) \times 10^n$ kg
$(1; 2; 2; 5) \times 10^n$ kg
$(1; 1; 2; 2; 5) \times 10^n$ kg

V teh izrazih predstavlja n bodisi ničlo bodisi pozitivno ali negativno celo število.

1.3 Etalonske uteži

Uteži, ki se uporabljajo pri kontroli tehtnic in uteži, se imenujejo etalonske uteži.

2. **Nazivne vrednosti uteži**

Nazivna vrednost uteži mora biti enaka 1×10^n kg oziroma 2×10^n kg oziroma 5×10^n kg; v teh izrazih predstavlja n bodisi ničlo bodisi pozitivno ali negativno celo število.

3. **Konvencionalna masa**

3.1 Konvencionalna masa uteži pri 20 °C je masa referenčne uteži gostote 8 000 kg/m^3, ki jo uravnovesi v zraku, z gostoto 1,2 kg/m^3.

3.2 Največji dopustni pogreški iz točke 4 se nanašajo na konvencionalno maso.

4. **Največji dopustni pogreški za prvo overitev EGS**

4.1 Največji dopustni pozitivni ali negativni pogreški za posamezno utež je podana v miligramih v spodnji preglednici:

Nazivne vrednosti	Razred E_1	Razred E_2	Razred F_1	Razred F_2	Razred M_1
50 kg	25	75	250	750	2 500
20 kg	10	30	100	300	1 000
10 kg	5	15	50	150	500
5 kg	2,5	7,5	25	75	250
2 kg	1,0	3,0	10	30	100

Nazivne vrednosti	Razred E_1	Razred E_2	Razred F_1	Razred F_2	Razred M_1
1 kg	0,50	1,5	5	15	50
500 g	0,25	0,75	2,5	7,5	25
200 g	0,10	0,30	1,0	3,0	10
100 g	0,05	0,15	0,5	1,5	5
50 g	0,030	0,10	0,30	1,0	3,0
20 g	0,025	0,080	0,25	0,8	2,5
10 g	0,020	0,060	0,20	0,6	2,0
5 g	0,015	0,050	0,15	0,5	1,5
2 g	0,012	0,040	0,12	0,4	1,2
1 g	0,010	0,030	0,10	0,3	1,0
500 mg	0,008	0,025	0,08	0,25	0,8
200 mg	0,006	0,020	0,06	0,20	0,6
100 mg	0,005	0,015	0,05	0,15	0,5
50 mg	0,004	0,012	0,04	0,12	0,4
20 mg	0,003	0,010	0,03	0,10	0,3
10 mg	0,002	0,008	0,025	0,08	0,25
5 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
2 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
1 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20

5. **Splošna oblika uteži**

Enogramska utež ima lahko obliko večkratnikov enega grama ali obliko manjkratnikov.

5.1 Enogramske in večgramske uteži

5.1.1 Uteži razreda M_1 morajo imeti obliko uteži srednjega točnostnega razreda.

5.1.2 Uteži drugih točnostnih razredov lahko imajo zunanje mere uteži srednjega točnostnega razreda. Uteži od 10 kg do 1 grama so lahko tudi cilindrične ali v obliki rahlo odsekanega stožca, na katerega je vgrajen ročaj za prijemanje.

5.1.2.1 Višina telesa mora biti v grobem enaka srednjemu premeru, vendar je dovoljena razlika med srednjim premerom in višino med 3/4 in 5/4 tega premera.

5.1.2.2 Višina ročaja za prijemanje je pri vseh utežeh med srednjim premerom in srednjim polmerom telesa.

5.1.3 Uteži razredov E_1, E_2 in F_1 ne potrebujejo ročaja; sestajajo lahko iz enojnega cilindričnega telesa.

5.1.4 Uteži razredov E_1 in E_2 morajo biti ulite iz enega kosa; druge uteži lahko imajo odprtino za naravnavanje mase, ki se zapira z ročajem za prijemanje ali kakšno drugo ustrezno napravo. Prostornina odprtine za naravnavanje ne sme presegati 1/5 skupne prostornine uteži.

5.2 Enogramske uteži in uteži za manjkratnike grama. Enogramske uteži in uteži za manjkratnike grama imajo obliko večkotnih ploščic ali žic, ustrezno oblikovanih, da je ravnanje z njimi enostavno.

Z obliko uteži je nakazana njihova nazivna vrednost.

Večkotne ploščice, njihova oblika in vrednosti:

trikotnik za 1 – 10 – 100 – 1 000 mg
štirikotnik za 2 – 20 – 200 mg
petkotnik za 5 – 50 – 500 mg

Odseki večkotne žice in njihove vrednosti:

1 odsek za 1 – 10 – 100 – 1 000 mg
2 odseka za 2 – 20 – 200 mg
5 odsekov za 5 – 50 – 500 mg

Če so dve ali tri uteži v garnituri identične, se morajo ploščice razlikovati po eni ali dveh zvezdicah oziroma pikah ter žice po eni oziroma več kljukicah.

5.3 20- in 50-kilogramske uteži, ki ne spadajo v razred M_1, imajo lahko obliko, ki ustreza načinu rokovanja z njimi.

6. **Sestava uteži**

6.1 Uteži so izdelane iz kovine ali kovinske zlitine. Kovina ali zlitina mora biti tako kakovostna, da se utež v normalnih pogojih uporabe zanemarljivo poškoduje glede na največje dopustne pogreške v svojem točnostnem razredu.

6.1.1 Gostota uteži mora biti taka, da 10 % odstopanje gostote zraka glede na specificirano (1,2 kg/m^3) ne povzroči pogreška, večjega od 1/4 največjega dopustnega pogreška.

6.1.2 Kovina ali zlitina uteži razredov E_1, E_2 in F_1 mora biti praktično nemagnetna.

6.2 Odpornost kovine ali zlitine 5- do 50-kilogramskih uteži razreda M_1 paralelepipedne oblike proti koroziji in kosmičenju mora biti najmanj enakovredna odpornosti sive litine.

6.3 Uteži cilindrične oblike razreda M_1, ki imajo nazivne vrednosti manjše ali enake 10 kg, morajo biti iz medi ali iz materiala, ki je po kakovosti najmanj enakovreden medi.

6.4 Lastnosti, naštete v točkah 6.2 in 6.3, se lahko dosežejo z ustrezno površinsko obdelavo.

7. **Stanje površine**

7.1 Površina uteži, vključno s spodnjo površino in robovi, mora biti popolnoma gladka. Površina uteži razreda E_1, E_2, F_1 in F_2 pri pregledu s prostim očesom ne sme kazati poroznosti in mora biti skrbno spolirana.

Površina cilindričnih uteži razreda M_1 od 10 kg do 1 kg mora biti spolirana in pri pregledu s prostim očesom ne sme kazati poroznosti. Površinsko stanje paralelepipednih uteži razreda M_1 za 50, 20, 10 in 5 kg mora biti primerljivo s tistimi iz sive litine, skrbno ulitimi v formi iz finega peska.

7.2 Površina uteži razreda E_1, E_2, F_1 in F_2 enega grama in večkratnikov grama se lahko zaščiti s kovinsko prevleko.

7.3 Površina uteži razreda M_1 enega grama in večkratnikov grama se lahko zaščiti z ustrezno prevleko.

8. **Material za naravnavanje**

Uteži točnostnih razredov F_1 in F_2, ki imajo odprtino za naravnavanje, se naravnajo bodisi z istim materialom, iz katerega so, bodisi s čistim kositrom ali z molibdenom.

Uteži razreda M_1 se lahko naravnavajo s svincem.

9. **Napisi in oznake**

9.1 Uteži v obliki ploščic ali žice, ki imajo nazivne vrednosti, manjše ali enake enemu gramu, ne nosijo oznake nazivne vrednosti.

9.2 Uteži z nazivnimi vrednostmi, ki so večje ali enake enemu gramu:

— v razredih E_1 in E_2 ne nosijo oznake nazivne vrednosti;

— v razredu F_1 nosijo samo oznako nazivne vrednosti, kot je določena v točki 9.2.1; taka oznaka mora biti glajena ali vgravirana;

— v razredu F_2 nosijo napise za razred F_1, skupaj s črko F;

— v razredu M_1 nosijo nazivno vrednost, označeno s številkami, ki jim sledi simbol ustrezne enote, bodisi vdolbeno ali izbočeno na zgornji ploskvi telesa ali ročaja za prijemanje uteži.

Cilindrične uteži se označijo s črko M, ki je bodisi vdolbena ali izbočena; paralelepipedne uteži se označijo s črko M, za katero ni potrebno, da je vdolbena ali izbočena.

9.2.1 Nazivne vrednosti uteži se označijo:

— uteži za 1 kg in več v kilogramih,

— uteži od 1 do 500 gramov v gramih.

9.2.2 Uteži, ki se v zaporedjih pojavljajo dva do trikrat, se morajo razlikovati po eni ali dveh zvezdicah oziroma po eni ali dveh pikah.

10. **Oznaka končne overitve EGS**

Zaboji, ki vsebujejo uteži razredov E_1, E_2 in F_1, ter vsi zaboji, ki vsebujejo gramske uteži in manjkratnike grama, se zapečatijo z oznako končne overitve EGS.

Pri utežeh razreda F_2 se oznaka končne overitve EGS namesti na pokrov odprtine za naravnavanje, če odprtine za naravnavanje ni, pa na spodnjo ploskev uteži. Pri utežeh razreda M_1 od enega grama do 50 kg se oznaka končne overitve EGS odtisne na svinčeni pokrov, ki zapira odprtino za naravnavanje, ali na spodnjo ploskev, če uteži nimajo odprtine za naravnavanje.

11. **Pakiranje**

11.1 Posamezne uteži in nizi uteži razredov E_1, E_2, F_1 in F_2 so v zabojih.

11.2 Za razred M_1

— so posamezne uteži in nizi uteži do vrednosti 500 gramov v zabojih,

— so lahko uteži z nazivno vrednostjo, večjo od 500 gramov, v zabojih, na podstavku ali posamično, brez zaščite.

11.3 Na pokrovih zabojev mora biti označeno, kateri razred uteži vsebujejo: E_1; E_2; F_1; F_2; M_1.